

Özünü Keşfet

Translated from the English Language edition of Finding Your Element: How to Discover Your Talents and Passions and Transform Your Life by Ken Robinson, PhD, originally published by Global Lion Intellectual Property Management, Inc. Copyright © 2013 Ken Robinson, PhD. Turkish translation Copyright © 2022 by Sola Unitas. All rights reserved.

Tüm hakları saklıdır. İngilizce orijinali Random House Trade Paperback, tarafından “Finding Your Element: How to Discover Your Talents and Passions and Transform Your Life” adıyla yayımlanmıştır. Bu eserin çeviri sorumluluğu Sola Koç. Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.’ye aittir. Bu kitabın hiçbir bölümü yazılı izin alınmadan kopyalanamaz ya da çoğaltılamaz.

SOLA UNITAS - SOLA KIDZ

Şakayık Sok. No: 40/8 Kat: 2 Teşvikiye Şişli/İSTANBUL

Telefon: 0212 939 76 52 - E-posta: solaunitas@solaunitas.com

www.facebook.com/solayayinlari

www.twitter.com/solaunitas

www.instagram.com/solaunitasyayinlari

www.instagram.com/solakidz

<https://kitap.solaunitas.com>

ISBN: 978-625-8064-29-2

Yayıncı Sertifika No: 45798

1. Baskı: İstanbul 2022

İmtiyaz Sahibi: Umut Kısa

Genel Yayın Yönetmeni: Buket Konur

Çeviren: Desire Eylül Cannon Canbaz

Editör: Esingül Doğan

Redaksiyon: Esin Baran

Son Okuma: Yağmur Daşlıtepe

Mizanpaj: Sibel Kaya

Kapak Tasarımı: Özkan Köse

Orijinal Adı: Finding Your Element: How to Discover Your Talents and Passions and Transform Your Life

BASILDIĞI YER

Deren Matbaacılık Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

Beylikdüzü Osb Mahallesi Orkide Caddesi 9/Z Beylikdüzü/İstanbul

Sertifika No: 47881

© Bu kitabın tüm yayın hakları Sola Koç. Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.’ye aittir. Yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla kopya edilemez, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Özünü Keşfet

YETENEK VE TUTKUYU KEŞFEDİP HAYATI
DÖNÜŞTÜRMEK

Dr. Ken Robinson
ve Lou Aronica

İçindekiler

BİRİNCİ BÖLÜM: Özünü Keşfet	7
İKİNCİ BÖLÜM: Hangi Konularda İyisiniz?	41
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Nereden Biliyorsunuz?	65
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Neleri Seviyorsunuz?	88
BEŞİNCİ BÖLÜM: Sizi Ne Mutlu Eder?	123
ALTINCI BÖLÜM: Tutumunuz Nasıl?	153
YEDİNCİ BÖLÜM: Şu Anda Neredesiniz?	181
SEKİZİNCİ BÖLÜM: Kabileniz Nerede?	203
DOKUZUNCU BÖLÜM: Sırada Ne Var?	231
ONUNCU BÖLÜM: Tutku ve Amaç Dolu Bir Yaşam Sürmek	255
NOTLAR	262

BİRİNCİ BÖLÜM

Özünü Keşfet

İnsanın ‘öz’ünü keşfetmesi son derece kişisel ve çoğunlukla sürprizlerle dolu bir süreçtir. Karakter özelliklerimiz ve içinde bulunduğumuz koşullarımız bağlamında hepimizin bu keşif yolculuğuna başladığı nokta farklıdır. Her birimizin özü bambaşkadır. Fakat herkesin deneyimleyebileceği bu keşif süreci, bazı ortak ilkeler ve herkesin kullanabileceği teknik ve stratejiler içerir. Bu bölümde, bu ortak ilkelerin neler olduğunu ve bu ilkeleri anlamamanın neden önemli olduğunu ele alıyoruz. Aynı zamanda başlangıç aşamasında kullanabileceğiniz teknik ve egzersizler de içeren bu bölüm, mevcut durumunuzu görüp önünüzdeki yolu planlamakta size yardımcı olacak.

Bu sürecin nasıl da ilginç olabileceğini örneklendirmek için şu anda yaptığım işi nasıl yapar hâle geldiğimi sizlere anlatmak isterim. Bana sık sık benim özümün ne olduğunu ve bunu ne zaman öğrendiğimi sorarlar. Tıpkı pek çok insan gibi benim hikâyem de beklenmedik gelişmelerle dolu bir hikâyeye ve burada ele alacağımız tüm ilkeleri yansıtıyor.

Aslında pek çok konuda orta düzeyde performans göstersem de birçoğunun üzerine eğilmedim. Ergenlik yıllarımda piyanonun başına oturup bir şeyler tıngırdatmaya başladığımda ruhumun derinliklerinde yavaş yavaş ortaya çıkan muazzam bir müzisyen varmış gibi hissedirdim fakat gerçek piyanistlerin iki elle piyano çaldıklarını fark ettiğimde ortalığı hiç karıştırmadan yoluma devam ettim. Gitarda bazı şarkıların nakaratlarının notalarını kulaktan çıkarabiliyordum ve Led Zeppelin'in *Whole Lotta Love* şarkısının ilk kuplesinde hızlıca uzmanlaşmıştım. Daha sonra şarkının geri kalanını dinledim ve müzikle uğraşmayı da Jimmy Page'e bırakmaya karar verdim. Hem gitar çalmak insanın parmaklarını acıtıyor.

Daha da küçükken resim çizmeyi ve boyama yapmayı çok severdim ama okuldaki diğer konulara odaklanmak için sanatla ilgilenmeyi bırakmak zorunda kaldım. Ergenlik yıllarımda ve sonra yirmili, otuzlu yaşlarımda sürekli bir şeyleri tamir etmekten hoşlanırdım ve genelde hırdavatçı dükkânında matkaplara ve matkap uçlarına hayranlıkla bakarken insanlara yakalanırdım. Aynı zamanda yemek pişirmekten de çok keyif alırdım. Hatta çocuklarımin küçük olduğu bir dönem hamur işlerimle, en azından çocukların gözünde, nam saldığım bile oldu.

Kısacası hayatımda konçerto besteciliğinden tutun da üstün nitelikli yemek yapmaya kadar pek çok alanda ilerleme seçeneğim oldu ama bunlardan birini seçmedim. Tek bir şeyde gerçekten iyi olmayıp birden fazla şeyde ortalamanın üzerinde performans göstermek, elbette hayatınızla ilgili ne yapacağınızı bulmayı daha zor hâle getirebiliyor. Bu konuya daha sonra değineceğim. Doğruyu söylemek gerekirse, küçükken özümün ne olduğuna dair en ufak bir fikrim yoktu. O zaman özüm kendini gösterseydi bile bunu fark etmezdim ki zaten göstermedi.

Artık özümün insanlarla iletişim kurmak ve onlarla birlikte çalışmak olduğunu biliyorum. Vaktimin çoğunu yüzlerce, çoğu zaman binlerce ve hatta medya vasıtasıyla milyonlarca

insan önünde sunumlar yapmak üzere dünyayı dolaşarak geçirdim. Çok gençken ne ben ne de beni tanıyanlar özümün bu olacağını bin yıl düşünsek tahmin edebilirdik.

1950'de İngiltere'nin Liverpool şehrinde doğdum. Sıkı ilişkileri olan, inanılmaz derecede sosyal ve komik üyelerden oluşan büyük bir ailede büyüdüm. Ne var ki çocukken vaktimin çoğunu yalnız geçirirdim. Bunun sebebi biraz da dönemin şartlarıydı. 1950'lerin başında Avrupa ve Amerika çocuk felci salgınının pençesindeydi. Pek çok ülkede ebeveynler, çocukları virüs kapar endişesiyle dehşet içinde yaşıyorlardı. Ben dört yaşındayken o virüsü kaptım. Kelimenin tam anlamıyla göz açıp kapayıncaya kadar güçlü, sağlam, son derece enerjik bir çocuk olmaktan neredeyse vücudunun tamamına felç inmiş bir çocuğa dönüşmüştüm. Takip eden sekiz ayı hastanede, bir çeşit karantina koğuşunda geçirdim. Sonunda oradan çıktığımda, iki bacağıma da bacak desteği takılmış hâlde tekerlekli sandalyeyle ya da koltuk değnekleriyle dolaşan biri olmuştum.

O dönemde inanılmaz tatlı bir çocuk olduğumu da belirtmeden edemeyeceğim. Beş yaşımıdaydım ve üzerimdeki ortopedik aksama ek olarak kıvrırcık saçlı, sarışın bir çocuktum. Bir de öyle sevimli bir gülümsemem vardı ki şimdi düşününce benim bile içim titriyor. Bunların üstüne, bir de çok bariz bir şekilde peltektim. Kahvaltıda, "Bi payça toyst ve iki kasik sekerli çay!" diye bir ricada bulunabiliyordum. Buradaki net sonuç şuydu: İnsanlar benim varlığım karşısında resmen eriyorlardı ve sokakta giderken hiç tanımadığım insanlar bile ceplerinden para çıkarıp vermek istiyorlardı. Peltekliğim o kadar barizdi ki üç yaşımıdayken Liverpool'da bir konuşma terapistiyle haftalık seanslara başlamıştım. Virüsü de orada kaptığıma dair bir teori üretmiştik çünkü tüm ailem ve arkadaşlarım arasında bu virüse yakalanan tek kişi bendim.

Dolayısıyla tek başıma vakit geçirmemin sebeplerinden biri içinde bulunduğum şartlardı. Her ne kadar ailem bana farklı davranmamak konusunda mükemmel bir iş çıkarmış olsa da

sokakta ya da mahalledeki parkta koşuşturmacalı oyunlara yetişemiyordum. Böyle olunca normal şartlar altında tek başıma geçireceğimden daha çok vakti yalnız geçiriyordum ama bunun diğer sebebi de benim mizacımdı.

Ben oldukça durgun ve kendi kendine yetebilen bir çocuktum. Doğal bir gözlemci ve dinleyiciydim ve sessizce bir köşede oturup olan biteni izlemekten keyif alırdım. Aynı zamanda ellerimle bir şeyler yapmaya ve bulmacalarla uğraşmaya bayılırdım. İlkokuldayken en sevdiğim derslerden biri ahşap oymacılığıydı. Evde de plastik gemiler, uçaklar ve tarihten önemli kişilerin figürlerini bir araya toplayıp onları boyayarak saatler geçirirdim. Legolarla oynayıp dururdum. Akşamüstleri saatlerce arka bahçemizde vakit geçirip etrafta ne bulursam onlarla kafamda fantezi oyunları yaratırdım. Bunların hiçbirisi şu anda bir konuşmacı olarak sahip olduğum hayata -kamuğun gözü önünde, uluslararası ün yapacağım bir hayata- işaret etmiyordu. Genelde olduğu gibi çevremdekiler benim potansiyelimi benden önce gördüler.

On üç yaşımdayken kuzenim Brenda evlendi. Abilerim Keith ve Ian ile kuzenimiz Billy, kutlama yapacağımız o akşam için bir kabare tasarladılar. Bu kabarede kadın kılığına girip animasyon şarkıcı grubu *Alvin ve Sincaplar* gibi olmak için dönemin popüler şarkıları arkada hızlandırılmış bir şekilde çalarken mimiklerle şarkılara eşlik edeceklerdi. Gruplarının ismini *Alka Seltzers* koydular. (Uzun hikâye.) Etkinlikte onları sahneye davet edecek birinin olması gerekiyordu ve Keith beni önerdi. Ben şok olmuştum ve şokta olan yalnızca ben de değildim ama benden isteneni yaptım. Sahnede olma fikri beni dehşete düşürse de yaptım.

Dehşete düşmüştüm çünkü daha önce bununla uzaktan yakından ilgisi olan hiçbir şey yapmamıştım ve Liverpool'lu ailemin üyelerinden oluşan kalabalık, akıl almaz derecede komikti. Önlerine ne kadar bacak desteği ya da konuşma özrü getirseniz de kimseyi hor görmezlerdi. Bana teklif edileni yap-

tım çünkü hep korkularımızdan kaçmamamız, onların üstüne gitmemiz gerektiğine inanmışımdır. Ruhumuzu ele geçiren korkularımızı dışarı salmazsak bu korkularımız yok olup gidecekleri yerde uzun süre bizim yakamızı bırakmayabilirler.

Şansıma, süper bir akşamdı. Üstlendiğim küçük görev oldukça beğeni toplamıştı. Şarkıcı grubumuz ortalığı kasıp kavurdu ve ülkenin dört bir yanındaki kulüp ve tiyatrolardan sahneye çıkmak üzere davet aldılar. İsimlerini *Alka Sisters* olarak değiştirdiler (popüler mide asidi giderici ilaç firmasının hukuki yollara başvurmasından kaçındıkları için) ve birkaç yıl boyunca turneler yapıp ulusal bir yetenek yarışmasını kazandılar. Bu arada ben de topluluk önüne çıkabildiğime dair ufak bir farkındalık yaşamış oldum.

Lisedeyken pek çok tiyatro oyununda oyunculuk yaptım ve bazılarını da yönettim. Üniversiteye girdiğimde oyunculuk ve yönetmenlik konusuna olan ilgim giderek artmıştı. Her ne kadar bu ilgimi önceliklendirmemiş olsam da sık sık konuşmalar yapmak, münazaralara katılmak ve sunumlar hazırlamak için davet alırdım. Bir keresinde, sahnede çabucak rahatladığımı ve sahnede olmaktan çok keyif aldığımı hatırlıyorum. Hâlâ da öyle. Profesyonel çalışmalarında hep gruplarla çalışmak ve onlara sunumlar yapmak oldu. Her ne kadar bunların öncesinde hep gergin olsam da başladıktan kısa süre sonra rahatladığımı ve bu işi yaparken zamanın hızlı geçtiğini fark ettim.

Özünüzü açığa çıkardığınız anlarda zaman algınız değişir. Sevdiğiniz bir şeyi yaparken bir saat size beş dakika gibi gelirken sevmediğiniz bir şeyle ilgilenirken beş dakika geçse bile bir saat gibi hissedersiniz. İş hayatımın her aşamasında, eşim Therese gün sonunda beni gördüğünde o gün boyunca neler yaptığımı anlayabildiğini söylemiştir. Gün boyu komite toplantılarında oturmuşsam ya da idari işlerle uğraşmışsam, olduğumdan on yıl yaşlı gösteriyorum. Bir etkinliğe konuşmacı olarak katıldıysam veya bir atölyede eğitmenlik ya da liderlik yaptıysam, on yaş genç görünüyorum. Özünüze hayat vermek

6.
BAŞI

Dr. Ken Robinson
Lou Aronica

YARATICI ÖĞRENCİLER

Çocukların Geleceğini Düşünenler
İçin Eğitimde Yaratıcılık Devrimi

Söyleşiler

*TED Konuşması İzlenme Rekoru Kıran
New York Times'in Çok Satan Yazarı*

Dr. Ken Robinson

Lou Aronica

YARATICI ÖĞRENCİLER

Çeviri: Dilek Boyraz

**Çocukların Geleceğini Düşünenler
İçin Eğitimde Yaratıcılık Devrimi**

Söyleşiler

KEN ROBINSON

ÖZ

NEW YORK TIMES BESTSELLER

ÖZ

*Eğitimde ve hayatta
tutku yaratmak*

Dr. Ken Robinson
ve Lou Aronica

Çeviren: Dilek Boyraz

3.
BASKI

Sadece
Sadece
Sadece

Sadece
Sadece
Sadece

